

ע"פ (מרכז) 45680-08-24 - עבד אלמטאלב בחירי (אסיר) היתאם סמהדאן (אסיר) חליל אלקתנאני נ' מדינת ישראל

ע"פ (מרכז) 45680-08-24 - עבד אלמטאלב בחירי נ' מדינת ישראל מחוזי מרכז
ע"פ (מרכז) 45680-08-24
עפ"ג (מרכז) 22767-09-24
עפ"ג (מרכז) 37673-08-24
עבד אלמטאלב בחירי (אסיר) היתאם סמהדאן (אסיר) חליל אלקתנאני (אסיר)

נ ג ד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[05.01.2025]

כב' השופט שמואל בורנשטיין, אב"ד

כב' השופט עמית מיכלס

כב' השופט אבי סתיו

פסק דין

רקע

1. לפנינו שלושה ערעורים על פסק דינו של בית משפט השלום בנתניה (סגנית הנשיא, השופטת ז' דיבון סגל) בת"פ 30341-10-23, במסגרתו הורשעו המערערים (יחד עם שני נאשמים נוספים) על פי הודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן, בביצוע עבירות של פציעה על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 335(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק) ובתקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 382(א) לחוק והושתו עליהם העונשים הבאים: על המערער בעפ"ג 37673-08-24, נאשם 1 בכתב האישום המתוקן (להלן ייקרא: מערער 1): 34 חודשי מאסר בפועל. כן הופעל מאסר מותנה בן 6 חודשים מגזר דין מיום 6.6.2023 במצטבר ובחופף לעונש המאסר שהוטל על מערער 1, כך שסה"כ ירצה 38 חודשי מאסר בפועל במצטבר לעונש המאסר אותו מתן גזר הדין. על המערער בע"פ 45680-08-24, נאשם 4 בכתב האישום המתוקן (להלן ייקרא: מערער 2): 34 חודשי מאסר בפועל במצטבר לעונש המאסר אותו מרצה כיום. על המערער בעפ"ג 22767-09-24, נאשם 5 בכתב האישום המתוקן (להלן ייקרא: מערער 3): 30 חודשי מאסר בפועל במצטבר לעונש המאסר אותו מרצה כיום. כן הוטלו על כל אחד מהמערערים עונשי מאסר מותנים למשך 3 שנים על עבירות אלימות מסוג פשע ומסוג עוון, לרבות איומים, לתקופות של 6 חודשים ו-3 חודשים בהתאמה, ופיצוי למתלונן בסך של 4,500 ₪.

2. ערעורו של מערער 2 נסב הן על הכרעת הדין (לנוכח פגם שנפל בהכרעת הדין, כפי שיפורט בהמשך), ואילו ערעורם של מערערים 1 ו-3 התמקד בגזר הדין בלבד, הגם שבאי כוחם הצטרפו לטיעוני ב"כ מערער 1 הנוגעים לפגם הנטען בכתב האישום.

לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים בדיון שנערך ביום 1.12.2024 ונתנו דעתנו לטיעונים בכתב, המלצנו למערער 2 לחזור בו מהערעור על הכרעת הדין. כן המלצנו שעונש המאסר שנגזר על מערער 2 יופחת ל-30 חודשי מאסר ובכך ישווה לעונש שהוטל על מערער 3. לגבי כלל המערערים המלצנו על חפיפה חלקית של עונשי המאסר שנגזרו עליהם עם עונשי המאסר אותם ריצו במועד מתן גזר הדין.

לאחר שנועצו עם מרשיהם, הודיעו ב"כ מערערים 2 ו-3 במעמד הדיון כי הצעת בית המשפט מקובלת עליהם, בעוד שב"כ מערער 1 והמשיבה דחו את ההצעה. בהודעה מאוחרת שהוגשה ביום 5.12.2024 הודיע ב"כ מערער 1 שהצעת בית המשפט מקובלת גם עליו. נוכח האמור, אנו דוחים את הערעורים של מערער 2 על הכרעת הדין. בהתאם, ולנוכח התנגדות המשיבה להקלה כלשהי בעונש, יתמקד פסק הדין בעונשים שהוטלו על כלל המערערים. 3. כתב האישום המתוקן בו הורשעו המערערים כולל מסכת של אלימות קשה אותה נקטו המערערים, יחד עם שניים נוספים, כלפי אסיר אחר בעת שריצו עונשי מאסר בכלא רימונים.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 12.10.24 סמוך לשעה 16:23, שהו בתא מספר 6, המערערים, ביחד עם נאשמים 2 ו-3, המתלונן ואסירים נוספים שזהותם אינם ידועה. עם יציאת המתלונן מהתא, התקרב אליו נאשם 3 והחל להכותו באמצעות מוט בראשו ובידיו. בהמשך, יצאו מהתא גם מערער 1 ונאשם 2 ובידי כל אחד מהם חפצים חדים שטיבם אינו ידוע ונאשם 2 דקר את המתלונן בכתף שמאל. משהחל המתלונן לברוח, רדף אחריו מערער 1 ודקר אותו בגב. באותן הנסיבות, נכנס מערער 2 לתוך התא והוציא כיסא מפלסטיק. בהמשך, ברח המתלונן לעבר דלת המחיצה הצפונית של האגף ובעקבותיו המערערים ונאשמים 2 ו-3. נאשם 3 התקרב למתלונן והיכה אותו מספר פעמים בראשו ובידיו באמצעות מוט, בעוד שמערער 2 הניף את הכיסא והיכה אותו באמצעותו שוב ושוב, בראשו ובגבו. במקביל נאשם 2 דקר את המתלונן מספר פעמים מאחור באזור המותן והגב באמצעות חפץ חד, ומערער 1 דקר אותו מספר פעמים בכתף ימין. מערער 1 התרחק מהמתלונן וכעבור מספר שניות חזר ודקר אותו בחלקו התחתון של הגב, ומערער 3 היכה אותו שוב ושוב באמצעות מקל. כתוצאה מהמעשים נגרמו למתלונן פציעות וחבלות בדמות פצעי דקירה מרובים שטחיים שהצריכו סגירה באמצעות סיכות ותפרים, חתכים בראשו ובכל חלקי גופו, לרבות בית החזה, ידיו ורגליו.

4. בגזר דינו עמד בית משפט קמא על חומרתו היתרה של האירוע, כמתואר בכתב האישום המתוקן וכעולה מסרטון שהוצג לעיונו כחלק מהסכמת הצדדים, ובכלל זה ריבוי התוקפים; התקיפה המשולבת הכוללת הצטיידות בחפצים שונים מבעוד מועד, המלמדת על תכנון מוקדם; העדר מורא לבצע את המעשים לעיני כל, כשהם חשופים למצלמות האבטחה שהיו במקום ותיעדו את מעשיהם; העדר היכולת של המתלונן להימלט מהמקום בהיותו סגור בחצר פנימית של הכלא; הפגיעה הקשה שנגרמה למתלונן בחלקים שונים בגופו. עוד נקבע בגזר הדין שלאור העקרונות שנקבעו בפסיקה בקשר לאחריותם המשותפת של כלל הנאשמים בכתב האישום כמבצעים בצוותא, יש לקבוע בעניינם מתחם עונש זהה. בשים לב לרמת הענישה הנוהגת, קבע בית משפט קמא מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר וענישה נלווית. בכל הנוגע למיקום עונשם של המערערים במתחם העונש שנקבע, התחשב בית משפט קמא בהודאתם של המערערים המעידה על נטילת אחריות; ובעברם הפלילי המלמד על מי שסיגלו לעצמם אורח חיים עברייני ואלים כאשר העונשים שהוטלו עליהם בעבר לא הרתיעו אותם מלנקוט באלימות בעודם מרצים עונשי מאסר. ככל שהדבר נוגע למערער 1, ציין בית משפט קמא את עברו הפלילי הכולל 3 הרשעות קודמות בעבירות נשק, איזמים והפרעה לשוט, בעטיין נדון לעונשי מאסר ועונשים נוספים. במעמד מתן גזר הדין ריצה המערער עונש מאסר בן 42 חודשים והיה תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה של 6 חודשים, שאף הוא לא הרתיע אותו מלנקוט אלימות. בכל הנוגע לאופן הפעלתו של המאסר המותנה, הפנה בית משפט קמא לסעיף 58 לחוק, הקובע שככלל תקופת המאסר המותנה ותקופת המאסר הנוספת ירוצו בזו אחר זו, זולת אם מצא בית המשפט טעמים להפעלת המאסר המותנה, כולו או חלקו, בחופף למאסר החדש שנגזר. עוד ציין בית משפט קמא את הזיקה הקיימת בין עבירת התנאי לבין העבירות בהן הורשע המערער. על אף האמור, קבע בית משפט קמא שחודשיים מתוך תקופת התנאי של 6 חודשים ירוצו בחופף לעונש שיוטל על מערער 1 בגזר הדין, זאת בהתחשב בהודאתו ובחסכון בזמן השיפוט. נציין שקביעה זו מתייחסת גם לנאשם 3 בכתב האישום, שאף נגדו היה תלוי ועומד מאסר מותנה של 6 חודשים.

5. המערערים, כאמור, קיבלו את הצעת בית המשפט ובכך ויתרו על טענותיהם בהודעות הערעור. לגישת המשיבה, גזר דינו של בית משפט קמא מנומק כדבעי והעונש שהוטל עליהם נותן מענה הולם לחומרת מעשיהם. לטענת המשיבה לא נפל פגם בגזר הדין, הן בקביעת מתחם העונש ההולם, הן במיקום העונשים בתוך המתחם, הן באופן הפעלת המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגד מערער 1 והן בצבירת העונשים החדשים לעונשי המאסר אותם ריצו ועדין מרצים המערערים.

6. כפי שהבהרנו לצדדים במעמד הדיון, אף אנו סבורים שגזר דינו של בית משפט קמא מפורט ומנומק כדבעי, וככלל, לא היה מקום להתערב בתוצאה אליה הגיע, זאת בפרט וביתר שאת לאחר שצפינו בסרטונים המתעדים את האירוע הקשה. כך, מתחם העונש שנקבע משקף נכונה את חומרת מעשי המערערים, לרבות החבירה של המערערים ושל יתר הנאשמים יחדיו על מנת לתקוף את המתלונן תוך ניצול חולשתו של המתלונן והעדר היכולת שלו למלט עצמו מפניהם בהיותו כלוא, כל זאת לעיני אסירים וסוהרים שנכחו במקום, כשהם מודעים לקיומן של מצלמות אבטחה במקום ותוך שימוש בנשק קר: מערער 1 דקר את המתלונן מספר פעמים באמצעות חפץ חד, לרבות בגבו; מערער 2 חבט במתלונן נמרצות בכיסא פלסטיק; ומערער 3 חבט במתלונן במקל מספר פעמים. מעשי המערערים היו חלק מאירוע רחב יותר במהלכו דקר אף נאשם 2 את המתלונן ואילו נאשם 3 חבט בו במוט.

7. על אף האמור, מצאנו לקבל את הערעור באופן חלקי בנוגע לשתי סוגיות.

בכל הנוגע לעונש שהוטל על מערער 2, מצאנו שיש מקום להשוות את עונשו לעונש שהוטל על מערער 3, שבניגוד למערער 1 ולנאשם 2 בכתב האישום, לא דקרו במו ידיהם את המתלונן, תוך שנבהיר שאין באמור כדי להפחית כהוא זה מחומרת מעשיהם. ואולם, משמצא בית משפט קמא להתחשב במערער 3 ולהעמיד את עונשו על 30 חודשי מאסר, וכאשר בוחנים אנו במסגרת הערעור את התוצאה הסופית אליה הגיע בית משפט קמא, סבורים אנו שיש להעמיד את עונש המאסר שהוטל על מערער 2 אף הוא על 30 חודשים. למותר לציין שלנוכח מעשיו הקשים של מערער 1, שדקר במו ידיו את המתלונן יותר מפעם אחת, ובהתחשב במתחם העונש שנקבע, הוא אינו ראוי להקלה כלשהי בעונש הבסיס שהוטל עליו.

אשר לאופן ריצוי עונש המאסר, סבורים אנו שהיה מקום לתת בגזר הדין ביטוי משמעותי יותר להודאתם של המערערים, כאשר העדר הצורך בניהול משפט לא רק שחסך זמן שיפוטי והעיד על לקיחת אחריות, אלא שאף חסך את עדותו של המתלונן ומנע מפגש מחודש בינו לבין תוקפיו בבית המשפט. בית משפט קמא, הכיר בחשיבות הודאות המערערים, ומטעם זה מצא להורות על הפעלת המאסרים המותנים של מערער 1 ושל נאשם 2 בחפיפה חלקית לעונש המאסר החדש. ואולם, "הנחת החפיפה" של חודשיים שניתנה למי שהיו תלויים ועומדים נגדם מאסרים מותנים לא ניתנה למערערים 2 ו-3 ובגזר הדין לא מצאנו כל הסבר להימנעות מכך.

נוכח האמור, ולאחר שהעמדנו את עונשו של מערער 2 על 30 חודשים, מצאנו להורות כי 4 חודשים מתוך עונשי המאסר של 30 חודשים שנגזרו על מערערים 2 ו-3 ירוצו בחופף לכל עונש מאסר אחר אותו הם מרצים. מאחר שמערער 1 זכה לחפיפה חלקית של חודשיים באופן הפעלת המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו, מצאנו להורות על חפיפה נוספת של חודשיים בין עונש המאסר הכולל שהוטל עליו לבין תקופת המאסר אותה ריצה במועד מתן גזר הדין, כך שירצה בסך הכל 36 חודשי מאסר במצטבר לכל עונש מאסר אחר. למען הסר ספק נבהיר שעונש זה כולל את הפעלת המאסר המותנה.

אין שינוי ביתר חלקי גזר הדין.

8. בשולי הדברים, ועל מנת להעמיד דברים על דיוקם, מצאנו להתייחס בקצרה לטענות ב"כ המערערים ביחס לסעיפי העבירה בהם הורשעו המערערים. המערערים הורשעו בביצוע עבירות לפי סעיפים 335(א)(2) ו-382(א) לחוק, העוסקים בנסיבות המחמירות של "עבירות הבסיס" המנויות בכל אחד מהם, אולם זאת מבלי שצוינו בהכרעת הדין "עבירות הבסיס" הרלוונטיות, היינו - בחירה בין סעיף 333 (חבלה חמורה) לסעיף 334 (פציעה) בהתייחס להרשעה לפי סעיף 335(א)(2), ובחירה בין סעיף 379 (תקיפה סתם) לסעיף 380 (תקיפה הגורמת חבלה של ממש) בהתייחס להרשעה לפי סעיף 382(א) לחוק (להלן ולעיל: עבירות הבסיס). מסכימים אנו עם ב"כ המערערים כי ציון עבירות הבסיס בהכרעת הדין הוא מחוייב המציאות בכל הכרעת דין, וכך ראוי היה שיעשה גם במקרה זה. יש לציין שגם בכתב האישום עצמו לא פורטו עבירות הבסיס, אלא שפגם זה לא תוקן על ידי ב"כ הצדדים במסגרת כתב האישום המתוקן, שנערך כחלק מהסדר הטיעון, וב"כ המערערים וב"כ המשיבה לא רק שלא מצאו להעיר על כך בזמן אמת, אלא שבהמשך אף טענו לעונש על יסוד המתואר בכתב האישום המתוקן כפי שהוא.

ואכן, דומה שבמקרה זה ב"כ הצדדים הבינו היטב לאילו עבירות מתייחסת הרשעת המערערים, ומכאן שלא היה בחסר זה משום עיוות דין או השפעה לחומרה על העונש שהוטל עליהם. כך, נכתב מפורשות בכותרת הסעיף, שהעבירה לפי סעיף 335(א)(2) המתארת את ה"נסיבות המחמירות" מתייחסת ל"פציעה על ידי שניים או יותר", כאשר גם לגופו של עניין, נסיבות כתב האישום הולמות הרשעה בעבירות פציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 335(א)(2) בנסיבות סעיף 334 לחוק. גם כותרת סעיף 382(א) "תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר", מלמדת על כך שנבחרה החלופה של תקיפה שגרמה לחבלה, כאמור בסעיף 380 לחוק, ועל כך ניתן ללמוד אף מעובדות כתב האישום המתוקן, בהינתן החבלות הנוספות המתוארות בו, שאינן בגדר "פציעה".

לאור כל האמור, ולמען הסדר הטוב, אנו מבהירים כי הרשעתם של המערערים מתייחסת לעבירות של פציעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 335(א)(2) בנסיבות סעיף 334 לחוק, ותקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 382(א) בנסיבות סעיף 380 לחוק.

המשיבה מתבקשת לעדכן את הרישום הפלילי של המערערים בהתאם. טוב תעשה המשיבה אם תסב תשומת לב יתר הנאשמים בכתב האישום להבהרה הדרושה בהכרעת הדין גם בעניינם. ניתן והודע היום ה' טבת תשפ"ה, 05/01/2025 במעמד הנוכחים.